

در مقام فهم کبریا

کبری جمالزاده

سرشناسه	جمالزاده، کبری، ۱۳۴۳ -
عنوان و نام پدیدآور	در مقام فهم کبریا/ کبری جمالزاده.
مشخصات نشر	رشت: دهرسا.
مشخصات ظاهری	۲۳۰ ص.
شابک	۶-۱۸۵-۱۹۷-۹۶۴-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	فیفا
موضوع	خداشناسی
موضوع	خداشناسی -- جنبه های قرآنی
رده بندی کنگره	۸۵۳ ج / BP ۲۱۷
رده بندی دیویی	۲۹۷/۴۲
شماره کتابشناسی ملی	۲۸۹۳۰۰۲

• نام کتاب: در مقام فهم کبریا
• مؤلف: کبری جمالزاده
• ناشر: انتشارات دهرسا (ناشر برگزیده ی ۸۹، ۸۷، ۸۵، ۷۹، ۹۲، ۹۳، ۹۴، ۹۸، ۱۴۰۳)
دفتر مرکزی: مایه گاه: رشت، خ لاکانی، ابتدای خ هفده شهریور
تلفن: ۰۱۳-۳۳۲۳۰۹۷۱، ۰۵۵-۳۳۲۶۰۰۵۸-۳۳۲۴۰۰۱۳ فکس: ۰۱۳-۳۳۲۴۱۹۷۱
• حروفچینی و صفحه آری: انتشارات دهرسا
• ویراستار: سپیلا فرهنگی
• طرح جلد: کانون تبلیغاتی دهرسا www.DEHSARA.com
• نوبت چاپ، تاریخ انتشار: چاپ هفتم سال ۱۴۰۴
• شمارگان: ۱۰۰ جلد
• تعداد صفحات، قطع: ۲۴۰ صفحه، وزیری
• لیتوگرافی، چاپ و صحافی: لیتوگرافی همراهان، چاپ توکل
• شماره استاندارد بین المللی کتاب: ۶-۱۸۵-۱۹۷-۹۶۴-۹۷۸
• قیمت در سراسر کشور: ۱۶۹،۰۰۰ تومان
www.DEHSARA.com

کلیه ی حقوق قانونی و شرعی برای مؤلف و ناشر محفوظ می باشد و هیچ شخص حقیقی یا حقوقی، حق تکثیر تمام یا قسمتی از این اثر را نداشته و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت.

فهرست

مقدمه	۱۵
ایمان گمشده عصر ما	۱۷
آثار ایمان به خدا	۱۸
کسی که به خدا ایمان دارد	۱۸
خداشناسی و آرامش	۱۹
عوامل دلهره و نگرانی	۲۰
خداشناسی و پیشرفت علوم	۲۱
تسلیم وجه	۲۳
خداشناسی در قرآن کریم	۲۴
خداشناسی در نهج البلاغه	۳۲
خطبه ۱: شماره ۲	۳۳
خطبه ۱: شماره ۳	۳۳
خطبه ۲: شماره ۱	۳۴
خطبه ۴۹	۳۵
خطبه ۹۰	۳۵
خطبه ۹۱: شماره ۱	۳۶
خطبه ۹۱: شماره ۳	۳۷
خطبه ۱۰۸: شماره ۱	۳۸
خطبه ۱۵۲: شماره ۱	۳۸
خطبه ۱۷۸: شماره ۱	۳۹
خطبه ۱۷۹: شماره ۱	۳۹
خطبه ۱۸۲: شماره ۲	۴۰
خداشناسی از دیدگاه امام جعفر صادق علیه السلام	۴۱
آیا خداوند در درون موجودات است؟	۴۲
حرکت خون	۴۳
فعالیت سلول های زنده	۴۳

۴۴	حرکت اتم در درون سنگ
۴۵	گفتگوی امام صادق (ع) با مفضل
۴۵	شکل جهان هستی و اجزای تشکیل دهنده آن
۴۶	آفرینش انسان و تدبیر کردن جنین در رحم
۴۶	چگونگی به دنیا آمدن جنین و غذای او در رویش دندان ها و به بلوغ رسیدنش
۴۸	فواید گریه کردن کودکان
۴۹	عملیات هضم غذا و چگونگی جریان خود در رگها
۴۹	اعضا و جوارحی که به صورت فرد و زوج آفریده شدند و چگونگی آنها
۵۰	صوت و کلام و تشکیک ابزار و عملکرد آنها
۵۱	فوائد دیگر در اعصاب صوتی
۵۱	گلو و مری
۵۲	ریه و عملکرد آن و سوراخ خروج برای مدفوع
۵۲	معدة پر قدرت و کبد
۵۲	مغز، خون، ناخن ها، گوش ها
۵۳	محل خروج مدفوع و خصوصیات آن
۵۳	مو و ناخن در انسان و فوائد کوتاه کردن آنها
۵۴	آب دهان و فوائد آن
۵۴	اختصاص شرم و حیا به انسان نه به دیگر حیوانات
۵۵	اختصاص سخن گفتن و نوشتن به انسان
۵۶	آگاهی نسبت به اندازه ی عمر، از انسان مخفی شده است
۵۸	خواب و آمیختگی آن به راست و دروغ بودن
۵۸	تمام چیزهایی که آفریده شده برای رفع نیازهای انسان است
۶۰	نان و آب اصلی ترین غذای انسان در زندگی او
۶۰	اختلاف شکل های مردم و شباهت حیوانات و پرندگان به یکدیگر و فلسفه آن
۶۱	رشد توقف حیوانات و علت آن
۶۲	ساختمان بدن حیوان
۶۳	حیوانات گوشت خوار و علف خوار و حکمت به کار رفته در آفرینش آنها
۶۳	چهار پایان و مستقل بودن فرزندان شان

۶۴	پای حیوان و چگونگی حرکت آن
۶۴	چرا بعضی از حیوانات مطیع انسان ها هستند
۶۵	مهربانی و نگرهبانی سگ از انسان
۶۶	قیل و خرطوم آن
۶۶	درباره آفرینش زرافه و این که اندام او مثل دیگر حیوانات نیست
۶۷	پوشش بدن حیوانات و آفرینش پاهایش برخلاف انسان و علت آن
۶۸	حیوانات هنگام احساس مرگ، خود را پنهان می کنند
۶۹	سه حیوان باهوش قرار داده شده است، بزکوهی، روباه و دلفین
۷۰	مورچه بزرگ و کوچک، مگس بزرگ، عنکبوت و طبیعت آنها
۷۱	آفرینش بدن پرندگان
۷۲	مرغ و علاقه او به تخم داری و پرورش جوجه
۷۳	چینه دان پرنده
۷۳	چرا رنگ پرندگان متفاوت است
۷۴	خصوصیات پرندگان
۷۴	دراز بودن پای پرندگان و فلسفه آن
۷۵	گنجشکان و جستجوی غذا
۷۵	غذای جغد و خفاش
۷۶	آفرینش خفاش
۷۷	خصوصیات ماهی
۷۷	رنگ آسمان و تدبیر در مورد آن
۷۸	فایده های طلوع و غروب خورشید
۷۸	حکمت و مصلحت فصل های چهارگانه سال
۷۹	شناخت زمان ها و فصول چهارگانه از راه حرکت خورشید
۸۰	راهنمایی جستن از ماه برای شناخت ماه ها
۸۰	اندازه های شب و روز
۸۱	فایده های گرما و سرما
۸۲	هوا و صداها
۸۳	شکل زمین

۸۴	فایده‌های آب و علت زیادی آن
۸۵	صافی هوا و باریدن باران و جدا بودن آن‌ها به همراه فوائدشان
۸۶	منافع نزول باران بر روی زمین و فلسفه آن
۸۷	منفعت کوه‌ها
۸۸	انواع معادن و استفاده انسان از آنها
۸۹	فراوانی کشتزارها و علت آن
۹۰	بعضی از گیاهان و چگونگی رشد آنها
۹۱	فلسفه آفرینش درخت و بعضی از گیاهان
۹۱	آفرینش برگ درختان و خصوصیات آن‌ها
۹۲	هسته و دانه و علت آفرینش آن‌ها
۹۳	مرگ درختان و زندگی دوباره و انواع حکمت‌های موجود در آن
۹۳	به بار نشستن بوته‌های کوچک و حاکمت آنها
۹۴	گیاهان دارویی
۹۵	چرا گرفتاری‌ها به تمام مردم می‌رسد و علت آن چیست؟
۹۷	سخنان دانشمندان علوم طبیعی در مورد تاثیر خدا در قانون طبیعت
۱۰۰	بدیهی بودن وجود خدا
۱۰۳	توحید فطری
۱۰۳	خداشناسی از راه فطرت در قرآن و حدیث
۱۰۴	اعتقاد به وجود خدا از امور فطری بشر است
۱۰۶	سخنان دانشمندان در زمینه خداشناسی از راه فطرت
۱۰۷	انحراف از مسیر فطرت (فراموش کردن خدا)
۱۰۹	توحید استدلالی
۱۱۰	تفاوت عقل و فطرت
۱۱۰	اثبات وجود خدا از راه عقل
۱۱۱	پایه‌های برهان نظم
۱۱۲	رابطه نظم و عقل
۱۱۳	نمونه‌هایی از نظام آفرینش یا ساده‌ترین راه برای شناسایی خدا
۱۱۵	شگفتی‌های توحید در بدن انسان

۱۱۶	مرکز فرماندهی کل بدن
۱۱۷	مغزو سلسله اعصاب از دو بخش ممتاز تشکیل می شود
۱۱۸	یکی از عجیب ترین بخش های مغز
۱۱۸	بخش شگفت انگیز دیگر «مغز» حافظه است
۱۱۹	نظم در دستگاه تنفس
۱۲۰	قلب یا مرکز گردش خون
۱۲۱	نظم در جهاز هاضمه
۱۲۲	استخوان بندی انسان
۱۲۳	نظم در عضلات بدن انسان
۱۲۴	ابرو و مژه ها و یک چشم حیرت آور است
۱۲۵	در لب ها و دهان و دندان
۱۲۶	شگفتی های توحید در حیوانات
۱۲۷	مورچه
۱۲۸	شاخک ها یا سلاح های نیرومند
۱۲۹	موریانه
۱۲۹	زنبور عسل
۱۳۱	مادری که هرگز نوزاد خود را ندیده است
۱۳۲	تجدید عضو مفقود
۱۳۲	دندانها و معده مناسب برای حیوانات
۱۳۳	شتر، اعجوبه ای در آفرینش
۱۳۳	مگس
۱۳۵	شگفتی های توحید در گیاهان
۱۳۵	سلسله گیاهان
۱۳۶	درسی از مکتب امام صادق (ع)
۱۳۷	ساختمان اسرار آمیز میوه ها
۱۳۷	انگور
۱۳۹	فهم حیران شود از حقه یا قوت انار
۱۴۰	شگفتی های توحید در جهان بالا

جلوه‌های نظم در آسمان‌ها	۱۴۱
خورشید ما در منظومه شمسی	۱۴۲
وزن خورشید	۱۴۲
درجه حرارت خورشید	۱۴۳
سن خورشید	۱۴۳
حرکت خورشید	۱۴۳
فاصله سیارات با خورشید	۱۴۴
عطارد	۱۴۴
زهره یا ستاره سحاهی و شامگاهی	۱۴۵
کره زمین یا میهن سکونی	۱۴۵
سیاره مریخ	۱۴۶
مشتری	۱۴۷
سیاره زحل (کیوان)	۱۴۷
اورانوس	۱۴۷
نپتون	۱۴۸
پلوتون	۱۴۸
نظام فواصل سیارات	۱۵۰
نظام گردش سیارات	۱۵۱
کتاب آفرینش را خطا نیست	۱۵۲
نظام حرکت وضعی	۱۵۲
این تقویم‌ها چه می‌گویند؟	۱۵۲
نظام جهت حرکت سیارات	۱۵۳
نظام مدار حرکات	۱۵۳
نظام رابطه زمان گردش سیاره با فاصله آن	۱۵۴
ساعت ۴۲ عقربه‌ای	۱۵۵
اثبات وجود خدا به قلم چندین تن از دانشمندان	۱۵۶
تعریف نیروی آفرینش انیشتین به قلم مارلین بوکس‌گریدر	۱۵۷
آب قصه می‌گوید به قلم توماس دیوید پارکس	۱۶۳

پیام سلول ها به قلم راسل چارلز آرتیست	۱۶۶
طراح بزرگ به قلم کلود م. هزاوی	۱۷۰
شهادت چند دانشمند به قلم مرلین گرانث اسمیت	۱۷۴
درسهای آزمایشگاهی به قلم المرو، مورر	۱۷۷
خدا در معالجات پزشکی به قلم پول ارنست آدلف	۱۸۰
مرغ انجیر خوار و گل ها به قلم سسیل بویس هامان	۱۸۶
علل غفلت از خدا	۱۹۰
بی توجهی به آثار وجود خدا	۱۹۰
دوام نعمت ها	۱۹۱
فرار از مسئولیت	۱۹۲
دشمنی با حق	۱۹۲
ذات نامحدود خدا	۱۹۳
صفات الهی	۱۹۵
اسماء الهی	۱۹۶
کلید گنج هستی	۲۰۵
فضائل بسم الله الرحمن الرحيم	۲۰۸
چند روایت درباره موارد گفتن بسم الله الرحمن الرحيم	۲۰۹
مهم ترین موارد گفتن بسم الله الرحمن الرحيم	۲۱۰
فضائل الحمد لله رب العالمين	۲۱۱
مهم ترین موارد ذکر الحمد لله رب العالمين	۲۱۵
یاد خدا آرام بخش دل ها	۲۱۶
برخی علمای اخلاقی مراتبی را برای ذکر بر می شمارند	۲۱۷
شکر خداوند	۲۱۸
نمونه های شکر عملی	۲۱۹
تلخی ها هم تشکر می خواهد	۲۲۰
پاسخ به چند پرسش	۲۲۱
ما چگونه به خدایی که نمی بینیم ایمان بیاوریم؟	۲۲۱
خداوند کجاست؟	۲۲۳

خداوند چگونه در همه جا و در عین حال لامکان است ۲۲۳
 این نیروی نامرئی در کجای زمین است؟ ۲۲۳
 چگونه می‌توانیم به همه کارها رنگ الهی بدهیم؟ ۲۲۴
 خدایی که به وضع ما آگاه است چرا ما را مورد آزمایش قرار می‌دهد؟ ۲۲۴
 چگونه خداوند صاحب فضل و رحمت، بندگانش را به قهر و کیفر می‌گیرد؟ ۲۲۵
 چرا خداوند انسان‌ها را متفاوت آفریده و آیا این تفاوت‌ها ظلم نیست؟ ۲۲۵
 چرا بعضی از دانشمندان به خدا ایمان نمی‌آورند؟ ۲۲۶
 چه کنیم که خدا را دوست داشته باشیم؟ ۲۲۶
 یاد خدا در همه کار، به چه معناست و این همه سفارش به آن برای چیست؟ ۲۲۶
 چگونه انسان با گفتن «لا اله الا الله» رستگار می‌شود؟ ۲۲۷
 خداوند در حوادث تلخ و شیرین زندگی انسان چه مقدار نقش دارد؟ ۲۲۷
 بشر چه نیازی به کتاب آسمانی دارد؟ ۲۲۸
 چرا خدا خود را مستقیماً نشان نمی‌دهد؟ ۲۲۸
 برای ایمان داشتن به خدا چه باید کرد؟ ۲۲۹
 منظور از «رو به خدا کردن» چیست؟ ۲۲۹
 چه طور می‌توان صفات خدایی را در خود پرورش داد؟ ۲۲۹
 چه طور می‌توان دانست که خدا از ما راضی است؟ ۲۳۰
 برای جلب رضایت خدا باید از چه اصولی پیروی کرد؟ ۲۳۱
 وقتی می‌گوئیم خدا مهربان است، آیا احساسات انسانی به او نسبت نمی‌دهیم؟ ۲۳۱
 استفتائاتی قرآنی از محضر مقام معظم رهبری آیت الله خامنه‌ای (مدظله العالی) ۲۳۲
 کلام آخر ۲۳۵
 فهرست منابع ۲۳۷

مقدمه
اسلام برای مسئله خداشناسی اهمیت و ارزش زیادی قائل شده و آن را پایه و اساس علوم و فنون دانسته است. فکر درباره خدا و شناسائی او مهم‌ترین مسئله زندگی انسان‌ها و اساسی‌ترین راه پیروزی بر مشکلات در همه قرون و مخصوصاً در عصر ماست.

امام صادق (ع) می‌فرماید: «بسیار بهتر است که انسان خدا را بشناسد تا آنکه او را بداند». «چه قدر زشت است که مردی هفتاد یا هشتاد سال از عمرش گذشته باشد در سرزمین خدا از نعمت‌های او استفاده نموده، ولی خدای خود را آن طور که باید نشناسد!... واجب‌ترین واجبات، شناخت پروردگار و بعد شناسائی پیامبر (ص) و سپس معرفت امام می‌باشد.»

باید دانست که جهان آفرینش کتابی است مفتوح که به هر لغتی خوانده می‌شود و به هر زبانی سخن می‌گوید همه‌ی انسان‌ها این کتاب را مطالعه می‌کنند و به اندازه استعداد و ادراک خود از آن چیزی می‌فهمند ولی هر اندازه که معرفت آنان به رموز و دقایق این کتاب بیشتر باشد به همان نسبت معرفت آنها به آفریدگار جهان بیشتر و کامل‌تر خواهد بود، مثلاً مطالعه صفحه آسمانی و توجه به قبه نیلگونی که بر فراز ما برافراشته شده است، با هزاران ستاره‌ای که شبها چشمک می‌زنند و هریک به صورت نقطه لرزانی از نور دیده می‌شوند دل انسان را متوجه پروردگار می‌کنند و عقل وی را به خضوع و امانت می‌دارد، ولی هنگامی که انسان می‌فهمد هر نقطه‌ای از این نقطه‌های نوزانی که در این فضای پهناور شناورند جهانی است و میلیونها مرتبه از این زمین بزرگ‌تر است، بیشتر به عظمت خدا پی می‌برد.

امروز مسئله خداشناسی از هر مسئله علمی و فلسفی دیگر روشن‌تر است، زیرا به تعداد سلول‌های تن انسان و هر جاندار دیگر، به تعداد یاخته‌های همه گیاهان جهان و

بالاخره به مقدار اتم‌های مواد اصلی این عالم و به تعداد انواع انرژی‌ها، دلیل و برهان برای شناسائی آفریدگار داریم، و پیشرفت علم و ارزش انسانی روز به روز این مسئله را روشن‌تر و تابناک‌تر می‌کند.

در این کتاب کوشیده‌ایم برخی از دلائل روشن و استوار خداشناسی را به طرق متعدد که برای همگان قانع‌کننده باشد تشریح کنیم. معرفت خدا اولین قدم در پی‌مودن طریق دین و تدین و عبودیت است اول الدین معرفته (سرلوحه دین معرفت است).

اول دیانت به معرفته (اولین قدم تدین و دیانت به خدا، شناخت اوست).

اول عبادت الله معرفته (اولین عبادت خدا معرفت خداست).

«جاء رجل فقد سال رسال الله (ص): ما رأس العلم، قال رسول الله (ص): معرفته الله حق معرفته» مردی نزد رسول خدا (ص) آمد و پرسید: بالاترین علم چیست؟ حضرت در پاسخ فرمودند: شناخت خدا آنست که از او آوست. در خاتمه بر خود واجب می‌دانم مراتب حق‌شناسی و سپاس خود را نسبت به همفکری و همراهی‌های صمیمانه دوست و همکارم خانمها حوزیه رضایی و سریم پوررنجیده را دارم، ان شاء الله ایشان نیز از فیض معنوی این اثر و دعای خیر خوانندگان بهره‌مند خواهند بود.

قابل ذکر است که مطالب گردآوری شده در این کتاب از کتاب‌های قدیمی گرفته شده است که نشر آنها اندکی دشوار بود و تلاش گردید نشر آنها به زبان ساده و روان برگردانده شود تا همگان بهره‌ی کافی ببرند.

خداوند! ما را توفیق تحصیل معرفت ده تا بتوانیم خداشناس شویم.

جز خدا کیست که در سایه مهرش باشیم.

رحمت اوست که پیوسته پناه من و دوست من

خداوند! تو را سپاس که به من توفیق دادی تا بتوانم خداشناس شوم.

خداوند! تو را سپاس که به من توفیق دادی تا بتوانم خداشناس شوم.

کبری جمال زاده